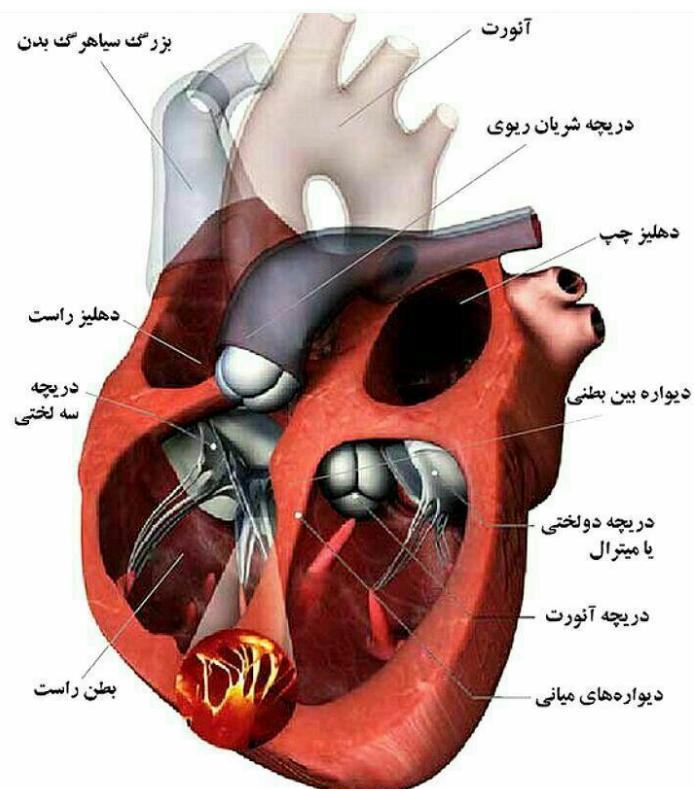

@Zist97konkur97

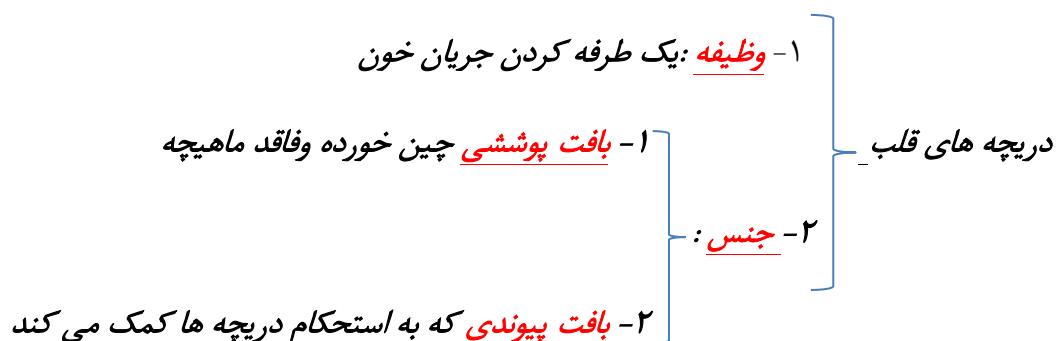
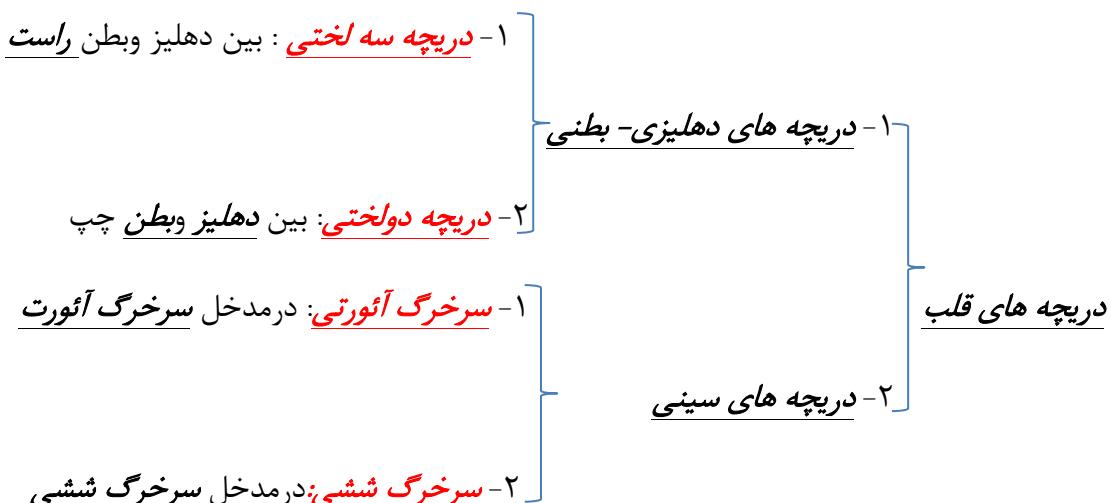
@Zist97konkur97

- قلب
۱- <u>چپ</u> : دارای خون <u>روشن</u>	}	۱- <u>دهلیز</u>
۲- <u>راست</u> : دارای خون <u>تیره</u>		
۱- <u>چپ</u> : دارای خون <u>روشن</u>	}	۲- <u>بطین</u>
۲- <u>راست</u> : دارای خون <u>تیره</u>		

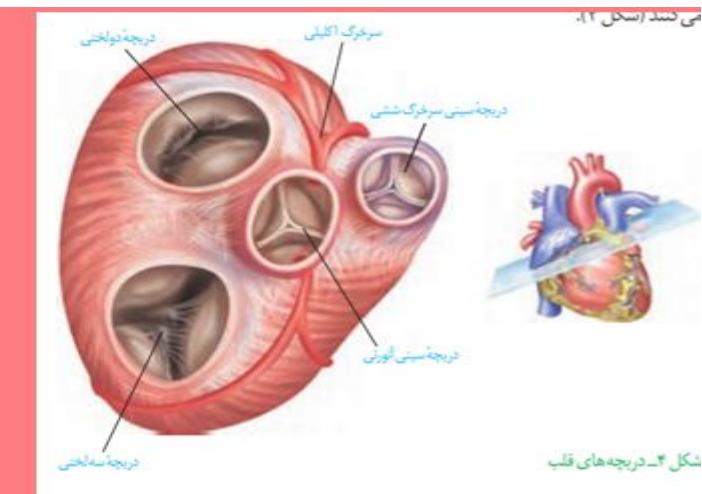

نکته: سرخرگ های اکلیلی مواد مغذی و اکسیژن را به میوکارد قلب منتقل می کند.

شکل ۳- رگ های اکلیلی قلب

شکل ۴- دریچه های قلب

نکته: دریچه دولختی یا میترال، مانع بازگشت خون از بطن چپ به دهلیز چپ می شود.

نکته: دریچه سه لختی، مانع بازگشت خون از بطن راست به دهلیز راست می شود.

نکته: جريان خون سبب بازشدن دریچه های قلب می شود.

نکته: دو دهانه ورودی سرخرگ های اکلیلی در بالای دریچه های سینی آئورت قرار دارد.

نکته: سیاه رگ اکلیلی خون تیره را مستقیماً وارد دهلیز راست می کند.

۱- کشیده، بلند و طولانی است.

۲- مربوط به بسته شدن دریچه های دهلیزی - بطنی است.

۳- در شروع سیستول بطن ایجاد می شود.

۱- صدای اول: در جریان بعضی بیماری ها ممکن است دیده شود.

۱- مربوط به بسته شدن دریچه های سینی شکل است

۲- صدای دوم: صدایی کوتاه و واضح است.

۳- در شروع دیاستول بطن ها شنیده می شود.

نکته: اختلال در ساختار دریچه ها، بزرگ شدن قلب و نتایج مادرزادی از دلایل ایجاد صدای غیرطبیعی می باشند.

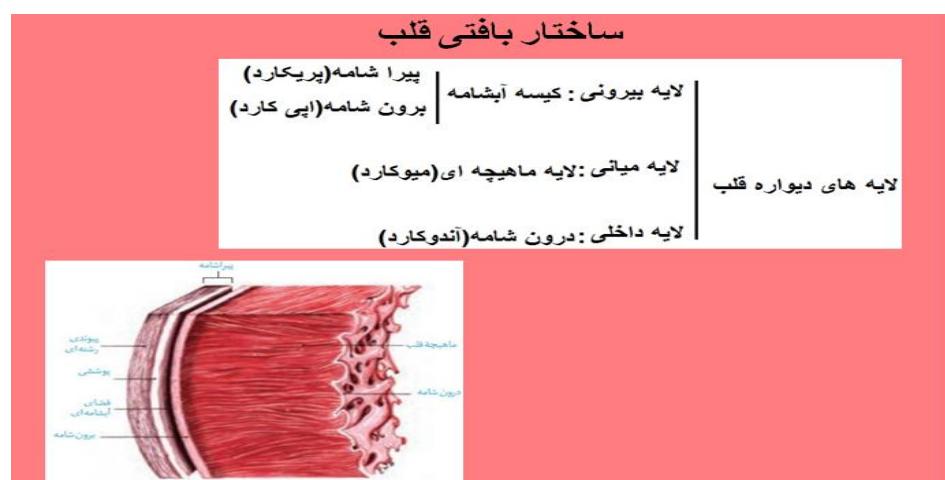

نکته: بین لایه داخلی و خارجی پریکارد فضای خالی به نام فضای آبشارمه وجود دارد.

نکته: فضای آبشارمه توسط مایع به نام مایع آبشارمه پر می شود، که مایعی رقیق است.

نکته: اسکلت فیبری از نوع بافت پیوندی محکم است و نقش استحکامی به ویژه در دریچه های قلبی دارد.

نکته: اسکلت فیبری همان لایه عایق بین میوکارد و دهلیزها و بطنها است.

- ۱- منظره مخطط دارند
- ۲- به صورت سنستیوم (واحدهای انقباضی کنارهم) هستند
- ۳- غیر ارادی هستند.
- ۴- عموماً یک یا دوهسته ای هستند.
- ۵- دارای انشعاب هستند.
- ویژگی های یاخته های قلبی

۱- گره سینوسی - دهلیزی یا پیشahnگ

۲- گره دهلیزی - بطنی یا گره دوم

۱- گره ها

شبکه هادی قلب

۱- تارهای مسیربین گرهی (بین گره اول و دوم)

۲- تارهای دیواره ای بین دو بطن

۳- تارهای ماهیچه بطن

۲- تارهای ماهیچه ای خاص

۱- گره سینوسی دهلیزی تولید کننده شروع تحریکات الکتریکی قلب است

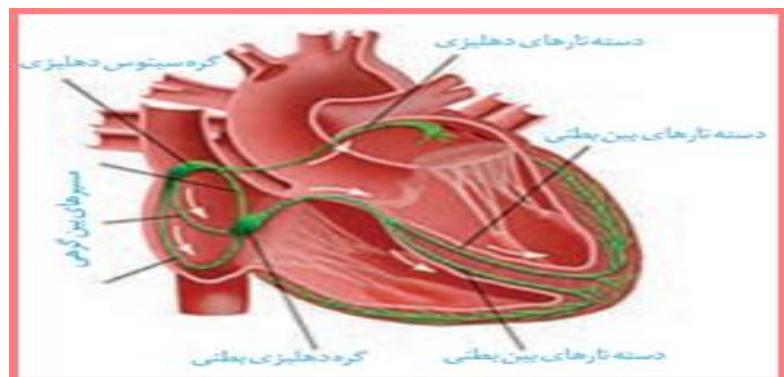
۲- در دیواره پشتی بزرگ دهلیز راست و زیر منفذ بزرگ سیاهرگ زبرین قرار دارد

نکات گره

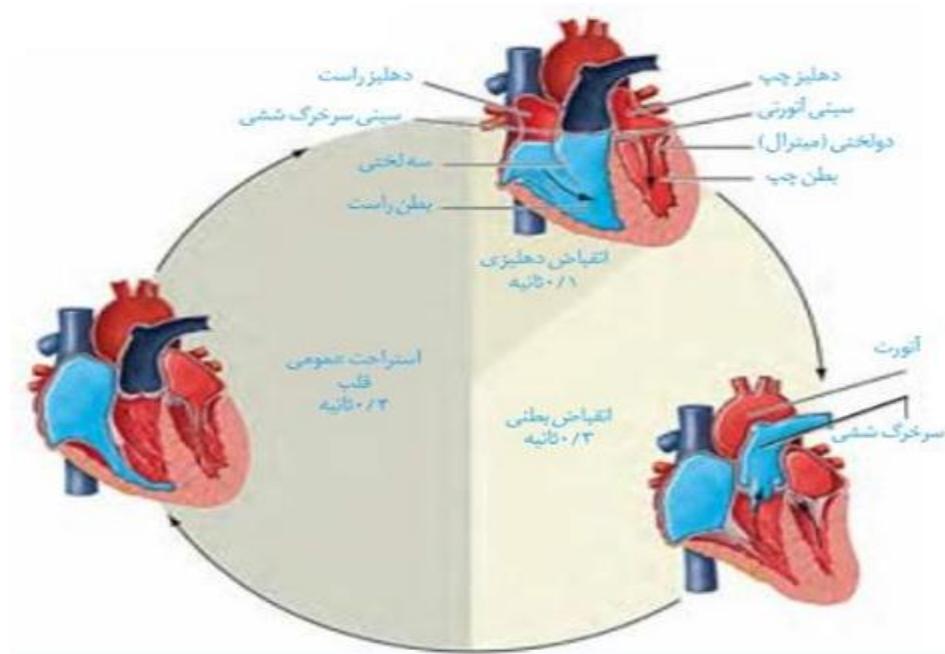
۱- گره دهلیزی - بطنی در ایجاد پیام الکتریکی هماهنگ شدن با گره اول نقش دارد

۲- در دیواره پشتی دهلیز راست و بلافاصله در عقب دریچه سه لختی قرار دارد.

- ۱- تارهای بین گرهی ، تحریک را از گره پیشاهنگ به گره دهلیزی - بطئی منتقل می کنند.
- ۲- تارهای بین بطئی دوتار با سرعت هدایت بالا هستند. کمی قبل از گره دوم، دوشاخه می شود
- ۳- تارهای ماهیچه بطئی از نوک بطن تا لایه عایق، درون دیواره بطن ها توزیع می شود.
- نکته: همه تارهای ماهیچه قلب در دوران جنبی دارای توان انقباض ذاتی یا خودبه خودی هستند.

- ۱- مدت زمان آن ۴۰ ثانیه بطنها و دهلیزها در حال استراحت
- ۲- دریچه های دهلیزی- بطئی باز و دریچه های سینی بسته
- ۳- ورود خون از سیاهرگهای دهلیزها / واژ دهلیزها به بطنها
- ۱- استراحت عمومی
- ۱- مدت زمان آن ۰/۱ ثانیه است
- ۲- بطن در حال استراحت و دهلیزها در حال انقباض
- ۳- دریچه های دهلیزی- بطئی باز هستند
- ۴- دریچه های سینی بسته هستند
- ۵- باقیمانده خون دهلیزی را به بطنها می ریزد
- ۱- چرخه ضربان قلب ۲- انقباض دهلیزی
- ۱- مدت آن ۰/۳ ثانیه است
- ۲- دهلیزها در حال استراحت هستند
- ۳- دریچه های سینی باز و دهلیزی- بطئی بسته هستند
- ۴- خون از طریق سرخرگ ها، از بطنها خارج می شود.

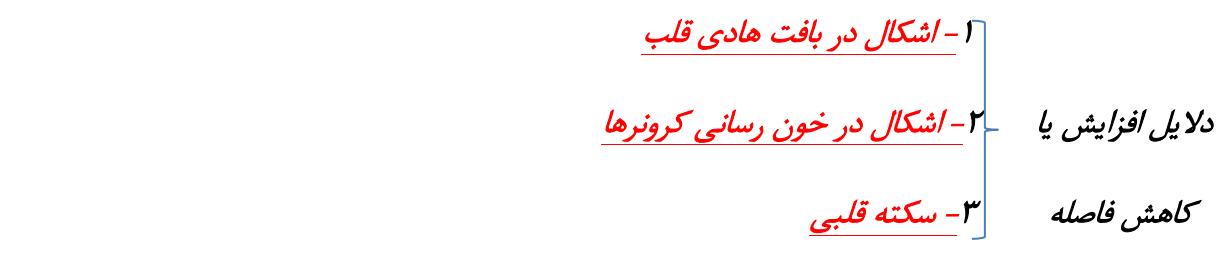
۱- بروون ده قلب = تعداد ضربان در دقیقه $\times$ میزان حجم ضربه ای

بروون ده قلب ۲- سوخت و ساز پایه ، میزان فعالیت، سن و اندازه بدن عوامل موثر بر بروون ده قلبی

۳- درحال استراحت $= 70 \times 75$ و حدود ۵ لیتر در دقیقه است

نکته: حجم ضربه ای مقدار خونی است که در هر ضربان از یک بطن خارج می شود.

نکته: در هر ضربان عادی از هر بطن 70 cc خون خارج می شود و 50 cc درون هر بطن باقی می ماند.

نکته: افزایش ارتفاع منحنی QRS نشانه بزرگ شدن قلب در اثر فشارخون مزمن و یا تنگی دریچه های قلب است.

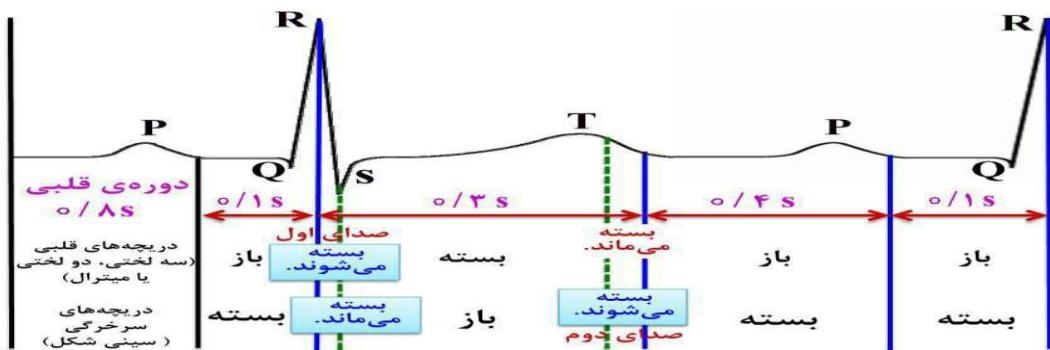
نکته: کاهش ارتفاع منحنی QRS نشانه سکته قلبی یا انفارکتوس است.

نکته: در بعضی بیماریها فاصله امواج افزایش یا کاهش می یابد

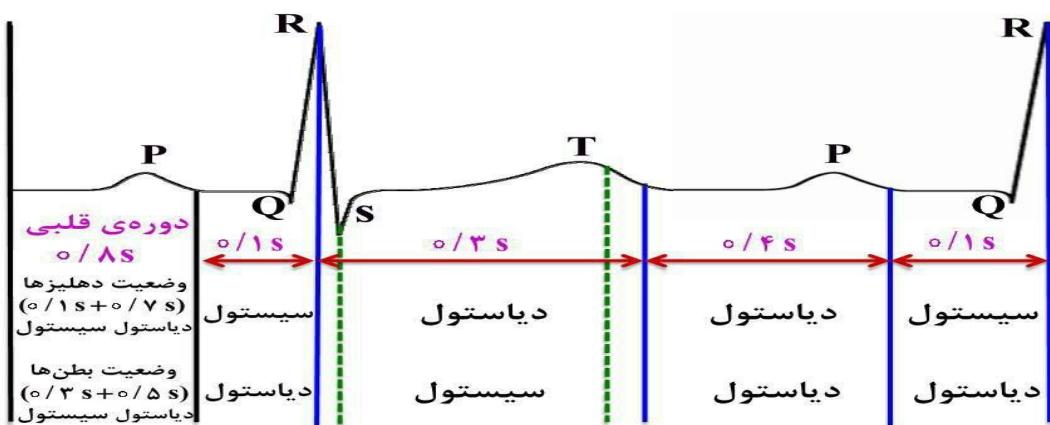
نکته: صدای اول قلب هنگام ثبت موج S شنیده می شود.

نکته: صدای دوم قلب در پایان موج T شنیده می شود.

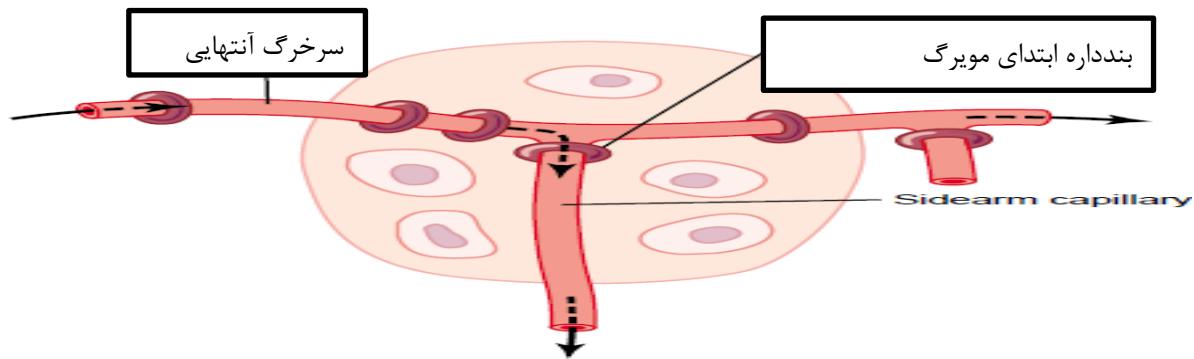
نکته: موج T ناشی از خروج پیام الکتریکی از یاخته های ماهیچه ای بطن ها می باشد

12

11

Figure 17-3

Diagram of a tissue unit area for explanation of acute local feedback control of blood flow, showing a *metarteriole* passing through the tissue and a *sidearm capillary* with its *precapillary sphincter* for controlling capillary blood flow.

رگ های خونی

۱- سرخرگ ها : خون را از قلب به اندام ها می بردند.

۱- انتقال مواد بین خون و یاخته ها

۲- مویرگ ها

۲- تنظیم جریان خون در بافت ها

۳- سیاهرگ ها : خون اندام ها را به قلب بازمی گردانند.

۱- لایه داخلی: بافت پوششی سنگفرشی ساده + غشاء پایه

۲- لایه میانی: ماهیچه صاف + رشته های کشسان یا الاستیک

۳- لایه بیرونی: بافت پیوندی

۱- ساختار بافتی

۱- انتقال خون از قلب به اندام ها

۲- ایجاد پیوستگی جریان خون

۳- در ایجاد فشار خون نقش دارد.

سرخرگ ها

۲- نقش یا عملکرد

۴- خاصیت ارتجاعی آن سبب ایجاد نبض می شود

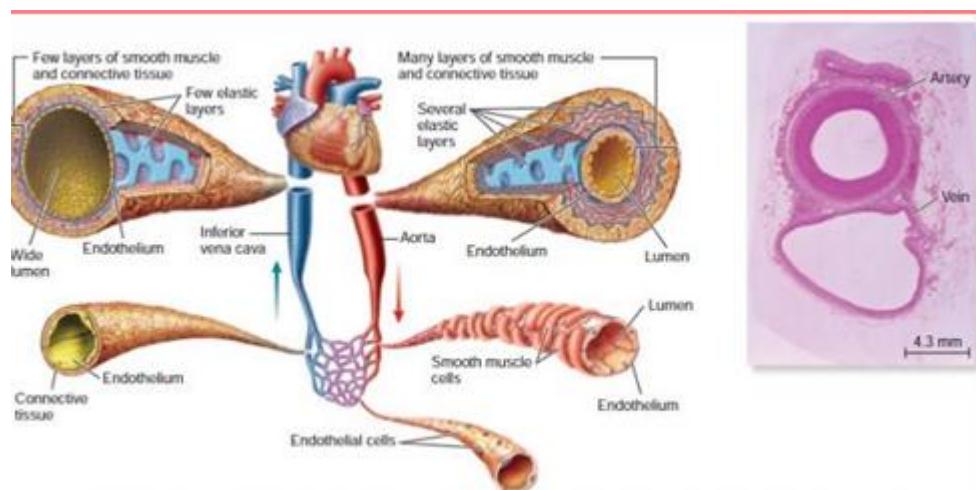
نکته: هرچه از قلب دور می شویم انشعابات سرخرگ ها بیشتر و کوچک تر می شوند

نکته: بعضی سرخرگ ها مانند سرخرگ های ششی و سرخرگ های بندناف جنبین خون تیره دارند.

نکته: وقتی بطن ها منقبض می شوند، خون به دیواره سرخرگ ها فشاری وارد می کند که فشارخون نام دارد
این فشار سبب گشاد شدن سرخرگ شده و نبض را ایجاد می کند

نکته: تعداد نبض ها برابر تعداد ضربان های قلب است.

نکته: سرخرگ ها حتی در نبود خون نیز دهانه باز دارند.

Comparative features of blood vessels. Sizes are not drawn to scale. *Inset:* Light micrograph (enlarged four times) of a medium-sized artery near a vein. Note the difference between the two vessels in wall thickness and lumen diameter.

۱- مویرگ های پیوسته: ماهیچه ها، شش ها، بافت چربی و دستگاه عصبی

۲- مویرگ های منفذ دار: کلیه ها، غدد درون ریز و روده

۳- مویرگ های ناپیوسته: مغز استخوان، کبد، کلیه و طحال

انواع مویرگ ها

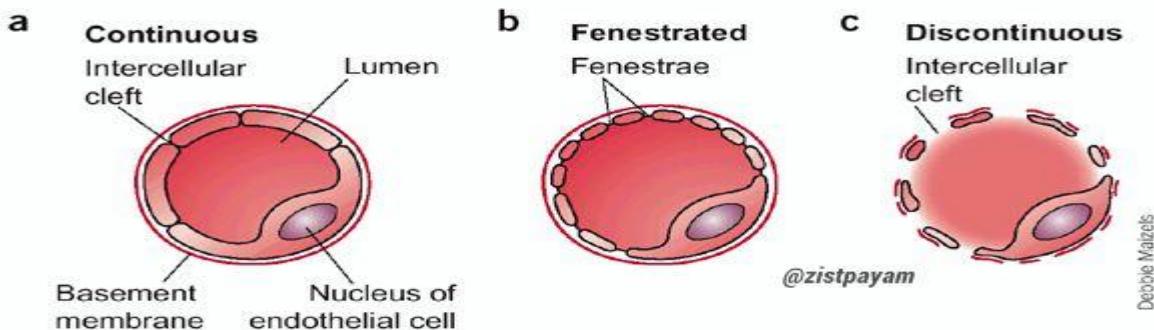

سه نوع مویرگ اصلی

مویرگ پیوسته در غدد برون ریز، بافت همبستد، اندام عضله و سیستم عصبی (مانند سد خونی - مغزی) دیده می شوند.
مویرگ منفذ دار در روده باریک، کلیه، شبکه کوروتیدی مغز، ساختمان شده درون ریز مانند هیبوتالاموس، هیپوفیز و تیروئید وجود دارد.
مویرگ سینوزوئید در بین مویرگ ها رواج کمتری دارد. در کبد، طحال، غدد لنفاوی، غدد استخوان و بعضی غدد درون ریز مانند هیپوفیز و غده قervical وجود دارد.

نکته: قطر داخلی مویرگ های بدن ما برابر نیست.

نکته: مویرگ های باریک کبد و طحال قطری کمتر از قطر یک گویچه قرمز دارند.

نکته: در مویرگ های پیوسته، ارتباط یاخته های پوششی تنگ است و ورود و خروج مواد تنظیم می شود

نکته: مویرگ های پیوسته در مغز و نخاع سد خونی - مغزی را ایجاد می کند.

نکته: در مویرگ های منفذ دار علاوه بر فضای بین سلول های پوششی، منافذ بیضی شکل در غشاء سلول ها نیز وجود دارد.

نکته: در مویرگ های ناپیوسته انقدر اندازه منفذ بزرگ است که حتی پروتئین های درشت نیز از جدار آنها می گذرند.

۱- درون بری و برون رانی

۲- انتشار موادی مانند لیپیدها از غشاء سلول ها

۳- جریان توده ای

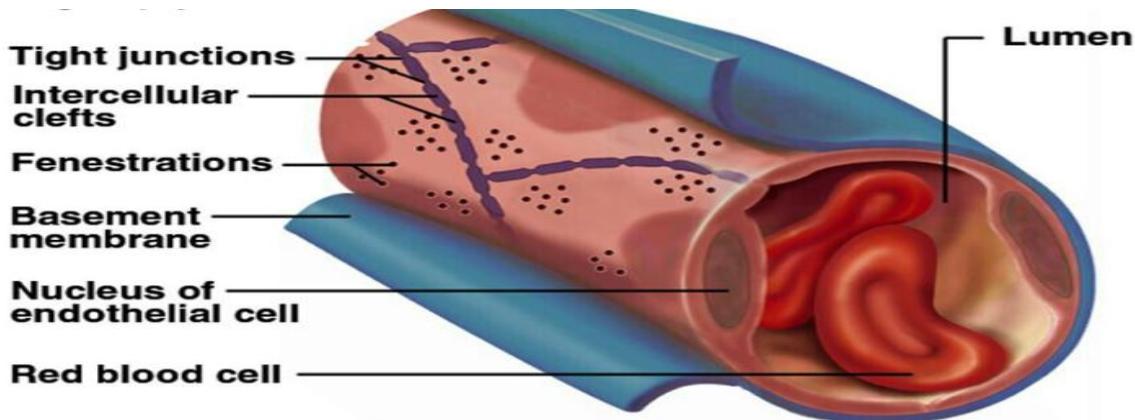
۱- انتقال از منافذ بین سلولی مویرگی
۲- تحت تاثیر فشار خون و اختلاف فشار اسمزی

نکته: O_2 و CO_2 و اوره با اعبور از فضای بین فسفولیپیدها عبور می کنند.

نکته: فشار اسمزی خون ناشی از موادی است که نمی توانند از خون خارج شوند (پروتئین های درشت)

نکته: فشار خون در نیمه اول مویرگی بیشتر از نیمه دوم مویرگی است.

نکته: فشار اسمزی در طول مویرگ تقریباً ثابت است.

- ۱- لایه داخلی: پوششی سنتگفرشی ساده + غشاء پایه
- ۲- لایه میانی: ماهیچه صاف نازک به همراه رشته های کشسان
- ۳- لایه خارجی: بافت پیوندی
- ۱- ساختار بافتی
- ۲- ویژگی ها
- ۳- عوامل موثر بر گردش خون سیاهرگی
- ۱- فضای داخلی وسیع دارد
- ۲- مقاومت کم دیواره
- ۳- فشار خون بسیار کم
- ۴- حرکت خون مستد و آرام

نکته: حرکت خون درون سیاهرگ ها آرام و یکنواخت است، اما در سرخرگ ها تندر و جهشی است.

نکته: لایه خارجی و میانی سیاهرگها نازکتر از سرخرگ ها است.

- ۱- باقیمانده نیروی ناشی از ضربان قلب
- ۱- تلمبه ماهیچه ای
- ۲- دریچه های لانه کبوتری
- ۳- فشار منفی قفسه سینه

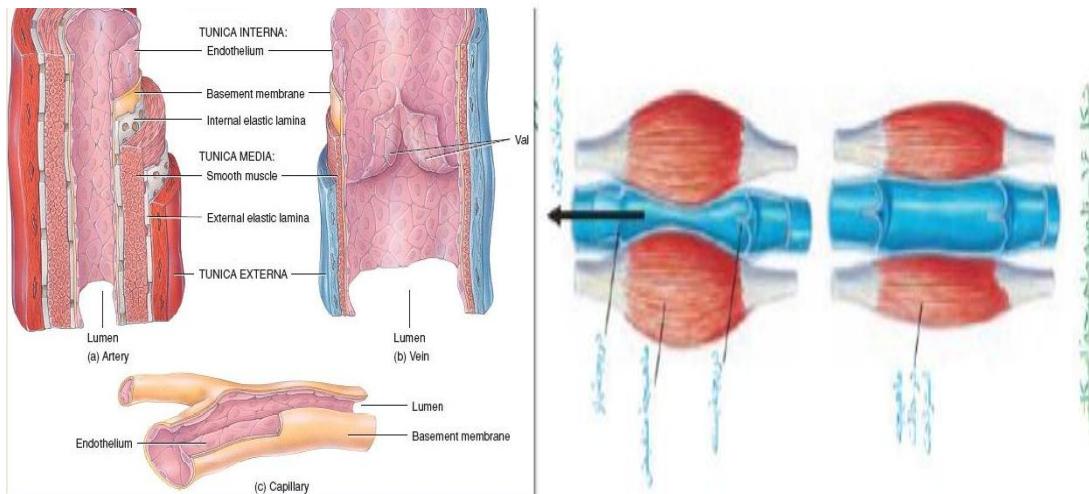
نکته: انقباض ماهیچه های اسکلتی به سیاهرگ های مجاور فشار می آورد تا خون درون آنها به سمت قلب حرکت کنند.

نکته: دریچه های لانه کبوتری درون سیاهرگ های پایین تن و وجود دارد.

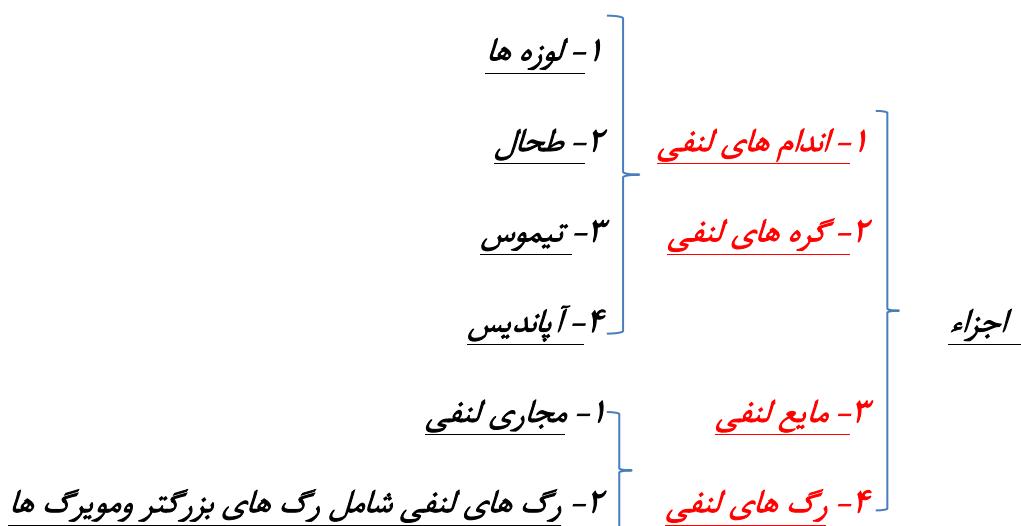
نکته: دریچه های لانه کبوتری یک طرفه هستند و به سمت قلب باز می شوند.

نکته: وقتی ماهیچه های اسکلتی به سیاهرگ فشار وارد می کنند، دریچه های پایینی بسته و بالایی باز می شود.

نکته: وقتی در اثر دم حجم قفسه سینه زیاد می شود، مکشی در سیاهرگ های اطراف قلب ایجاد می شود که به تسهیل حرکت خون به طرف قلب منجر می شود.

دستگاه لنفی

نکته: همه اندام های لنفي همانند گره های لنفي در توليد لنفوسيت ها نقش دارند.

نکته: مایع لنفي از خوناب منشاء می گيرد و تركيبی مشابه آن دارد، اما مقدار پروتئين آن كمتر است.

نکته: مایع لنف توسط دو مجرای لنفي چپ و راست، در دو محل به سياهرگ زيرترقوه اي وارد می شود و با خون مخلوط می شود.

نکته: مایع لنف توسط بزرگ سياهرگ زيرین به دهليز راست قلب می ريد.

نکته: گره ها و اندام های لنفي ساختار اسفنجي دارند.

۱- انتقال چربی های جذب شده در روده به خون

۲- بازگرداندن مواد خارج شده از مویرگ در محل بافت ها به خون

وظایيف دستگاه لنفي

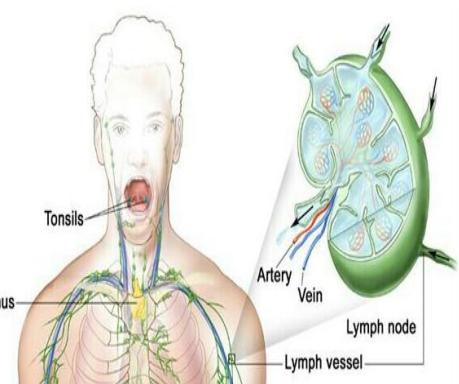
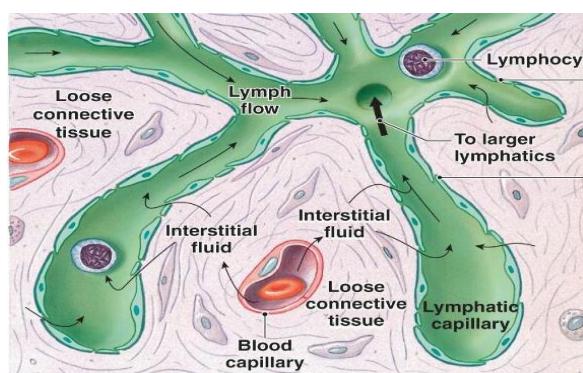
۳- تصفیه لنف

۴- ساختن لنفوسيت ها

نکته: مویرگ های لنفي به دليل سوراخ دار بودن در انتشار سلول های سرطانی به دیگر قسمت های بدن نقش دارند.

نکته: طحال در سمت چپ حفره شکمی و در نزدیکی معده قرار دارد.

نکته: گره های لنفي بيشتر در اطراف گردن، اطراف بازو، اطراف روده و روی کشاله ران دیده می شوند.

تنظیم دستگاه گردش خون

۱- اعصاب سمپاتیک (هم حس): به میوکارد دهلیزها و بطن ها وارد می شوند

۲- اعصاب پاراسمپاتیک (پادهم حس): اتصال به گره های شبکه هادی و بطن ها

۳- مرکز هماهنگ کننده اعصاب: در بصل النخاع و پل مغزی جهت هماهنگی

دستگاه تنفس و گردش خون

۱- اپی نفرین: افزایش فشار خون، تعداد ضربان قلب و افزایش بروز ده قلب

۲- نوراپی نفرین: اثری مشابه اپی نفرین دارد

۳- هورمون های قلبی: کاهش تعداد ضربان ها و کاهش فشار خون

۱- مواد گشاد کننده رگها: CO_2 ، یون پتاسیم و هیدروژن

۳- تنظیم موضعی جریان خون در بافتها

۲- تنگ کننده های رگها: یون کلسیم و منیزیوم

۱- گیرنده های فشاری: روی دیواره سرخرگ های بزرگ

۴- سازوکارهای انعکاسی حفظ فشار سرخرگی

۲- گیرنده های شیمیایی: در سرخرگ آئورت و گردانی

نکته: گیرنده های فشاری در نقاط خاصی از دیواره سرخرگ های بزرگ گردش عمومی خون دیده می شوند.

نکته: مواد شیمیایی بر تاثیر بر بنداره های ابتدایی مویرگ، سبب تنگ و گشاد شدن مویرگ ها می شوند.

- ۱- گیرنده های فشاری : تغییرات فشار خون (کاهش فشار خون)
- ۲- گیرنده های شیمیایی : کمبود اکسیژن و افزایش CO_2 و یون هیدروژن
- علت تحریک گیرنده ها
- ۱- گیرنده های فشاری : تنظیم فشار خون سرخرگی در حد طبیعی
- ۲- گیرنده های شیمیایی : تنظیم فشار سرخرگی در حد طبیعی
- نتیجه تحریک گیرنده ها

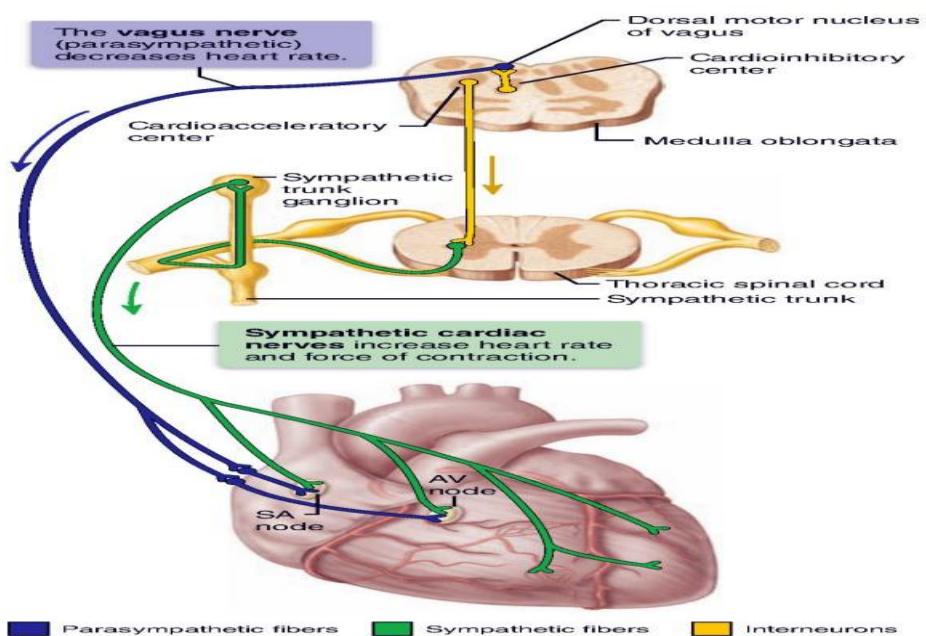
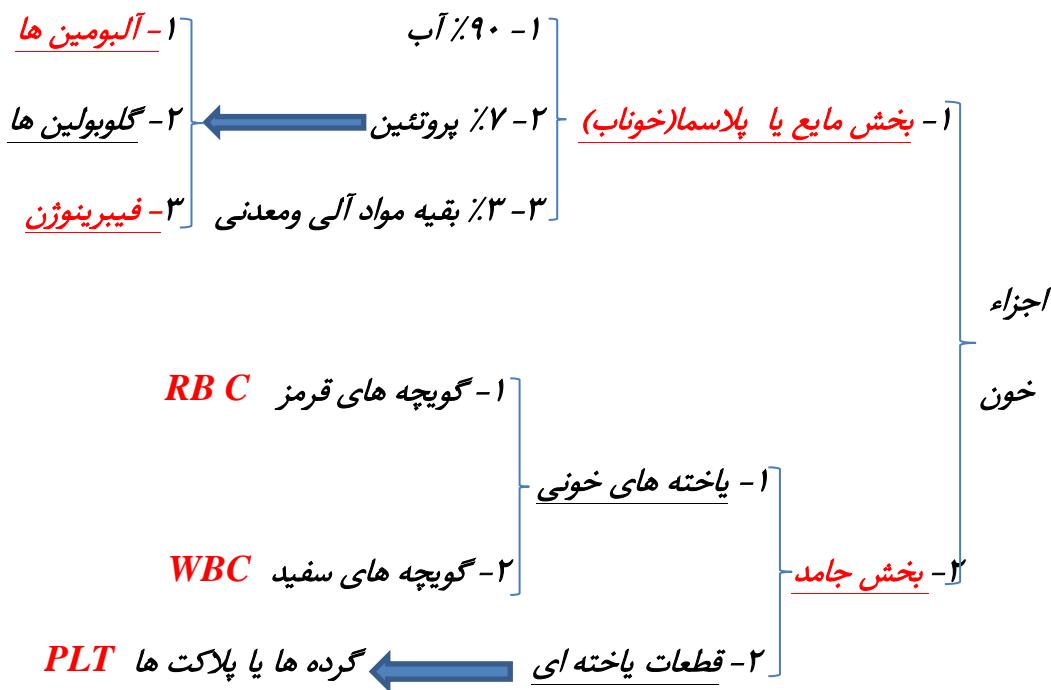

Figure 18.16 Autonomic innervation of the heart.

نکته: از انتهای اعصاب سمتیک ماده ای به نام **اپی نفرین** ترشح می شود که اثری مشابه هورمون **اپی نفرین** با اثر کوتاه مدت و فوری دارد.

@Zist97konkur97

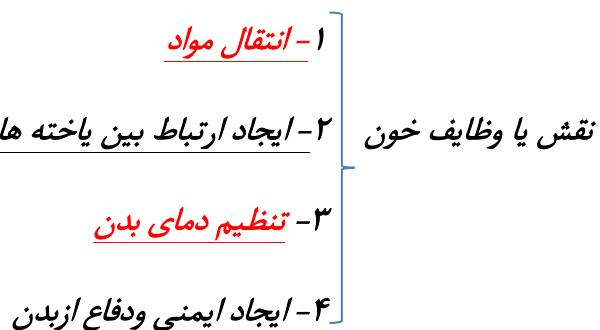
خون ۳ گفتار

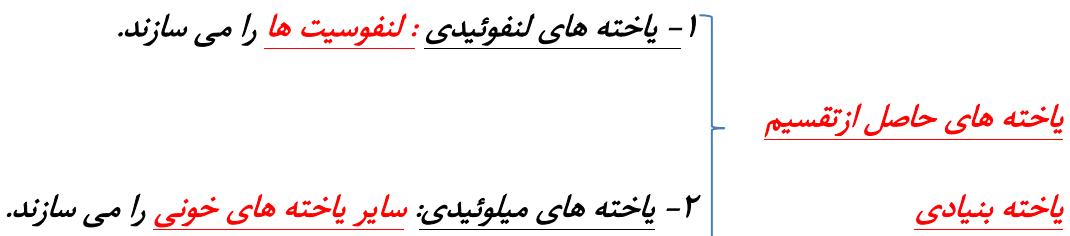
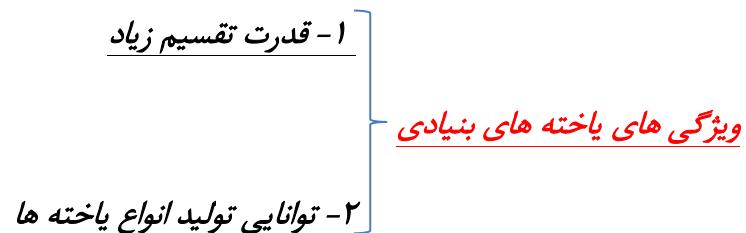
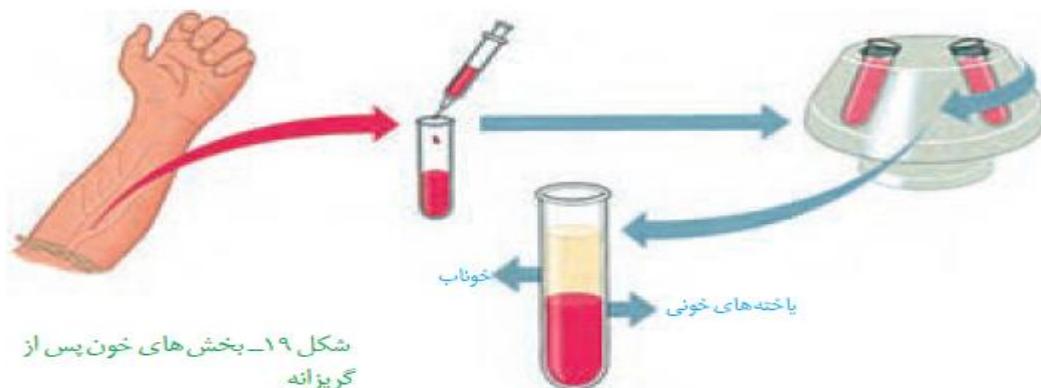
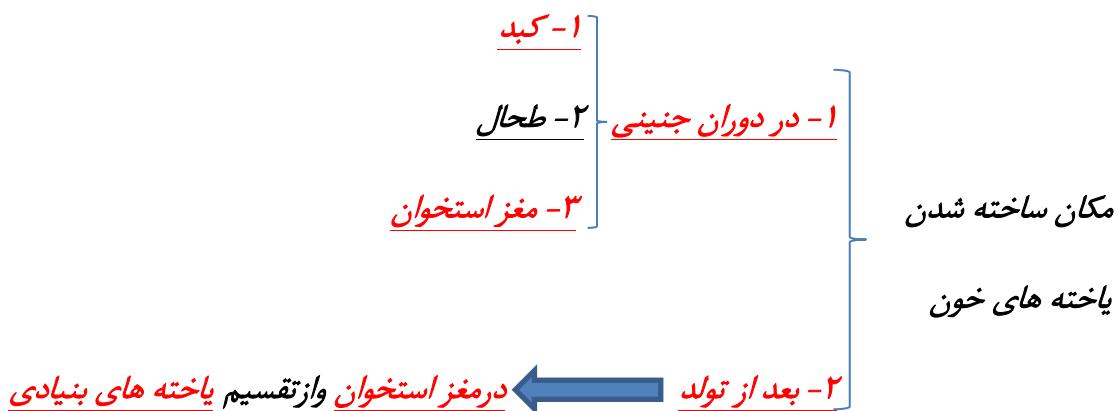
نکته: مواد دفعی مانند اوره، لیپیدها، یون‌ها و ویتامین‌ها از جمله سایر مواد موجود در خوناب هستند.

نکته: به درصد حجمی یاخته های خونی، خون بهریا هماتوکریت می‌گویند. HCT

نکته: گلوبولین‌ها، پروتئین‌های موجود در خون هستند که پادتن نیز نامیده می‌شوند.

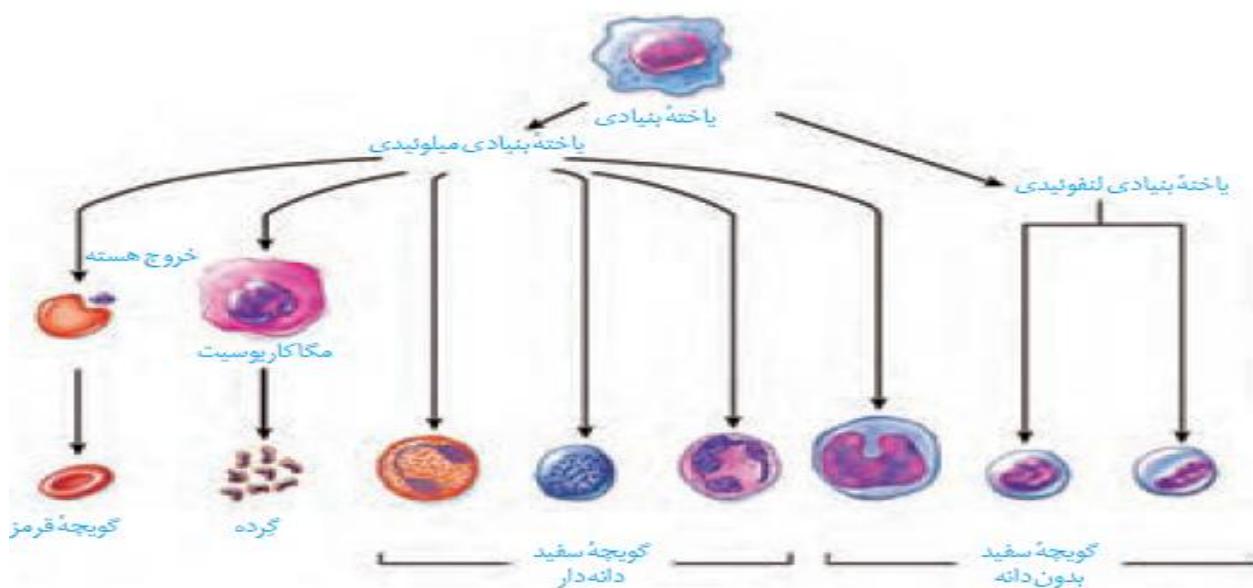

نکته: آلبومین ها، در حفظ فشار اسمزی و انتقال بعضی داروها مانند پنی سیلین نقش دارند.

نکته: انواع گلوبولین ها به همراه هموگلوبین با جذب و انتقال یون ها در تنظیم PH خون نقش دارند.

نکته: فیبرینوژن در انعقاد خون نقش دارد.

۱- کروی و مقعر الطرفین

۲- اندازه کوچک با قطری حدود ۷ میکرومتر

۳- در حالت بلوغ فقدان هسته

۴- فاقد اندامک و پر از هموگلوبین

ویژگی های گویچه های

قرمز

۱- کمک به تنظیم PH با جذب یون ها

نقش اریتروسیتها

۲- انتقال گازهای تنفسی

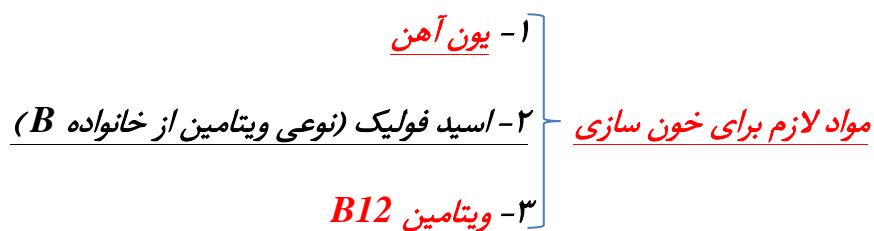

شکل ۲۶- یاخته های خونی قرمز

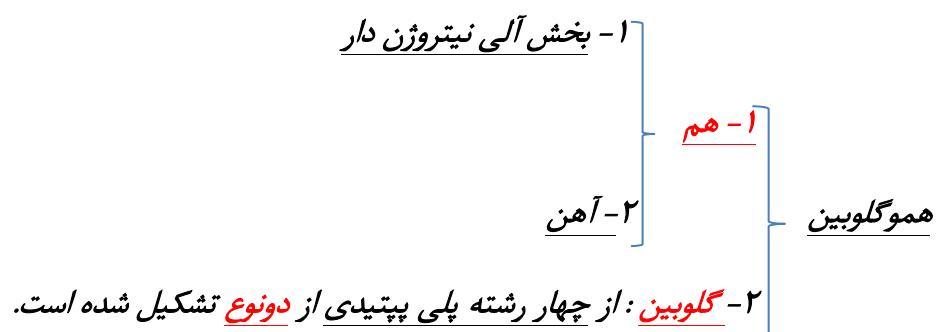
نکته: متوسط عمر گویچه های قرمز خون ۱۲۰ روز است. بنابراین روزانه حدود یک درصد آنها تخریب می شوند.

نکته: یون آهن منتقل شده به مغز استخوان دوباره در خون سازی مورد استفاده قرار می گیرد.

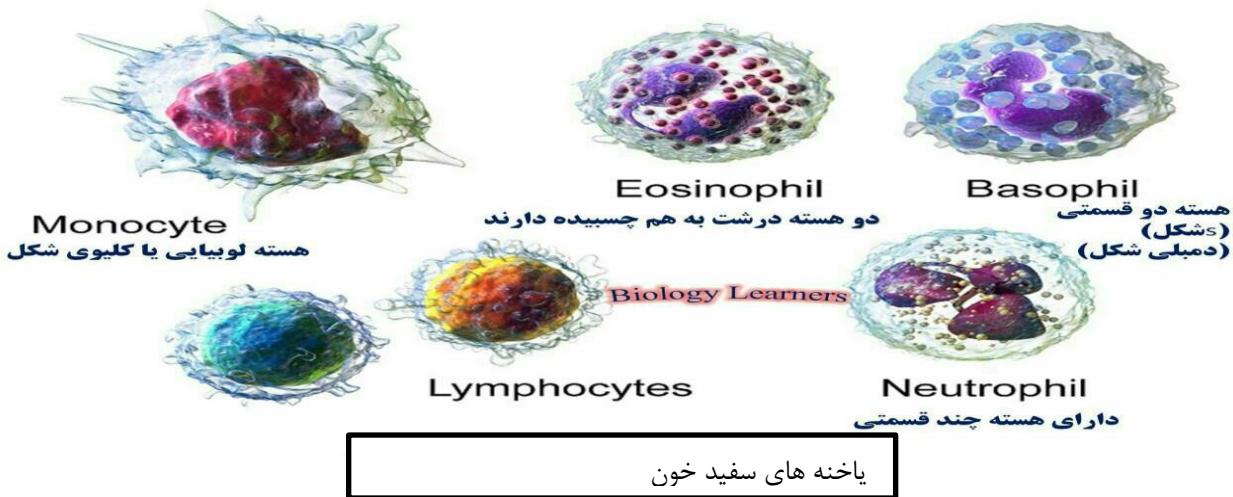

نکته: کمبود اسید فولیک، سبب کاهش تعداد گویچه های قرمز می شود.

نکته: مونوسیت ها پس از خروج از خون به ماکروفاز (ذره خوار) تبدیل می شوند.

آفتابی های سفید خون

۱- قطعات سلولی از آفتابی هایی به نام مکارکاریوسیت هستند

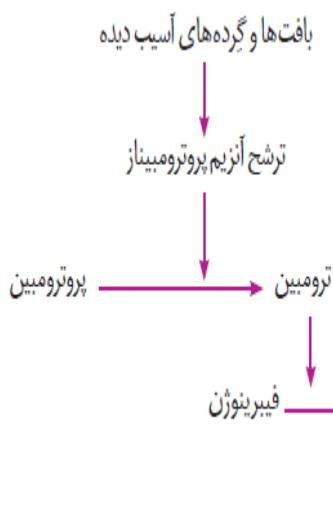
گرد ها

۲- در عمل انعقاد خون و تشکیل لخته خون نقش دارند.

۱- در خونریزی های محدود دور هم جمع می شوند و ایجاد در پوش می کنند

گرد ها

۲- در خونریزی های شدید با ترشح مواد و با کمک پروتئین های خون ایجاد لخته می کنند.

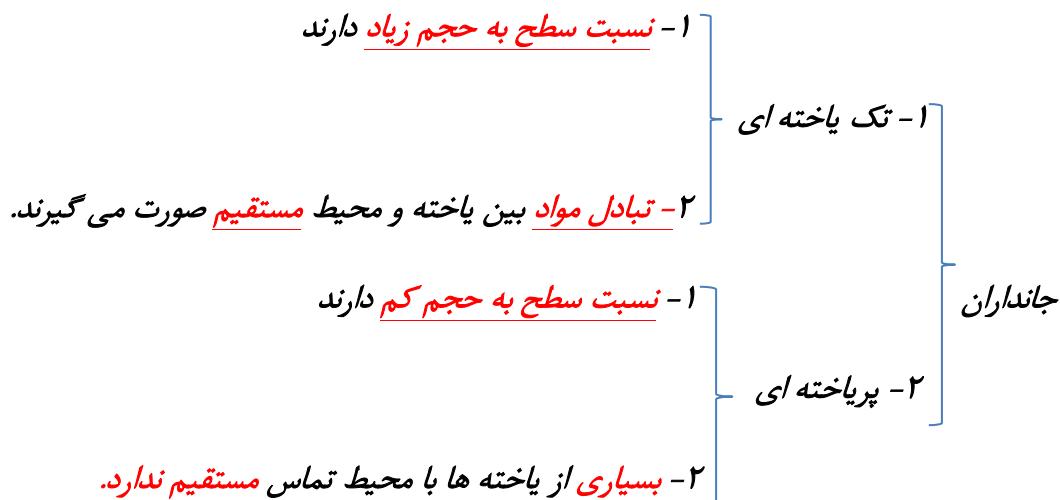
شکل ۲۳- رشته‌های پروتئینی فیبرین کوچک‌های قرمز + فیبرین (خته) که یاخته‌های خونی و گرده‌ها را در بروگفت و لخته را تشکیل داده‌اند.

نکته: وجود ویتامین **K** و یون **Ca** برای انعقاد خون و تشکیل لخته لازم است.

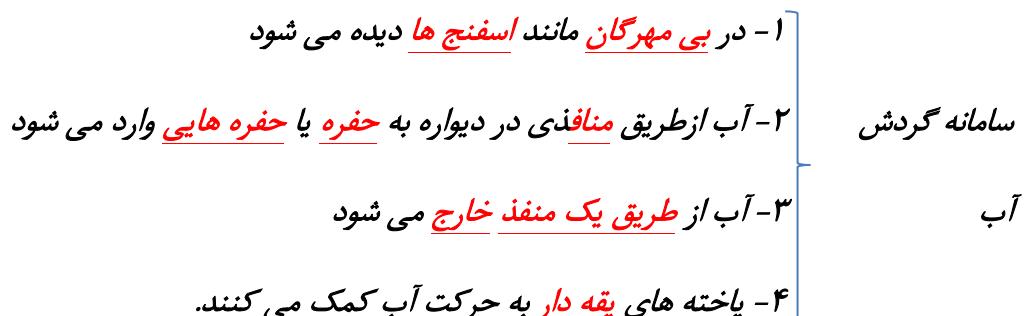
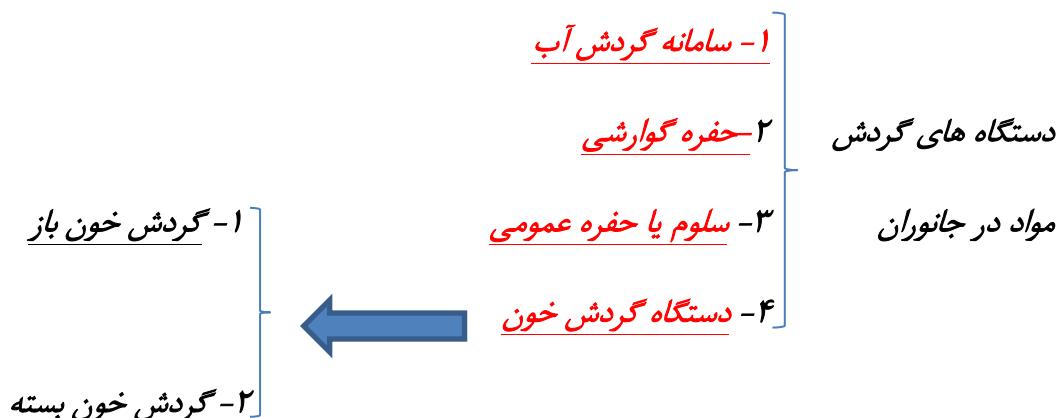
نکته: **گرده‌ها** دارای پروتئین‌های انقباضی **مانند اکتین و میوزین** هستند، که پس از تشکیل لخته به **انقباض و جمع شدن** آن کمک می‌کنند.

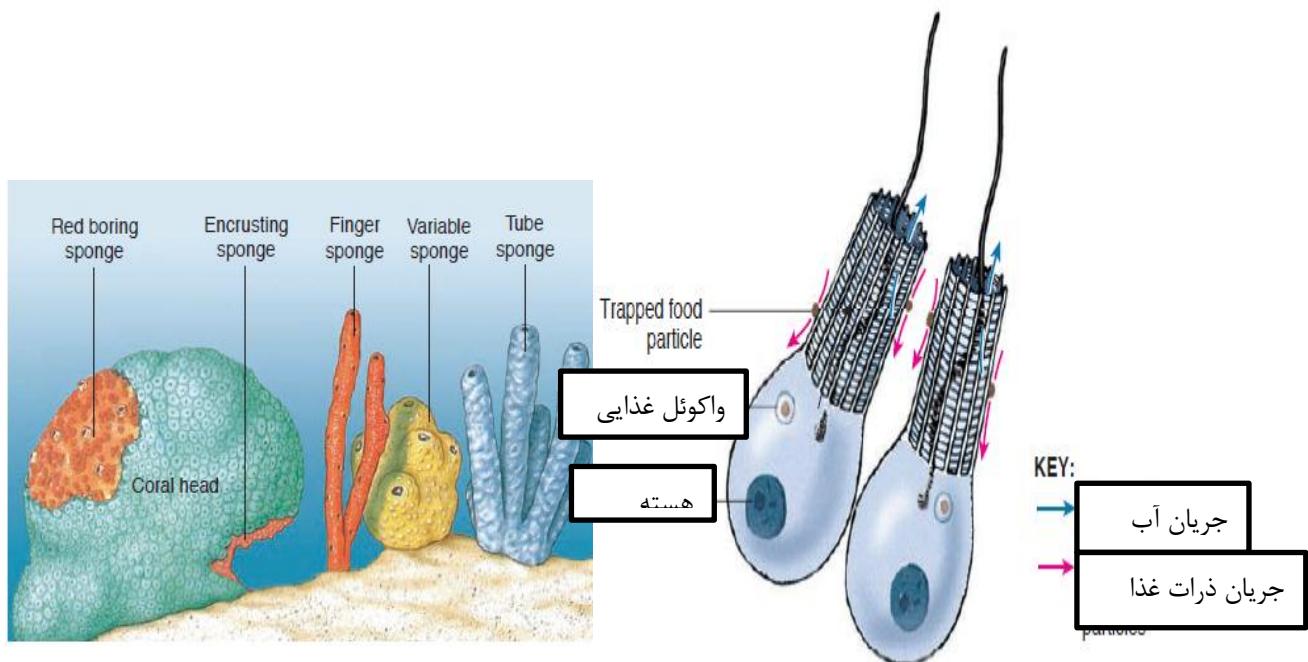
گفتار ۴

تنوع گردش مواد در جانداران

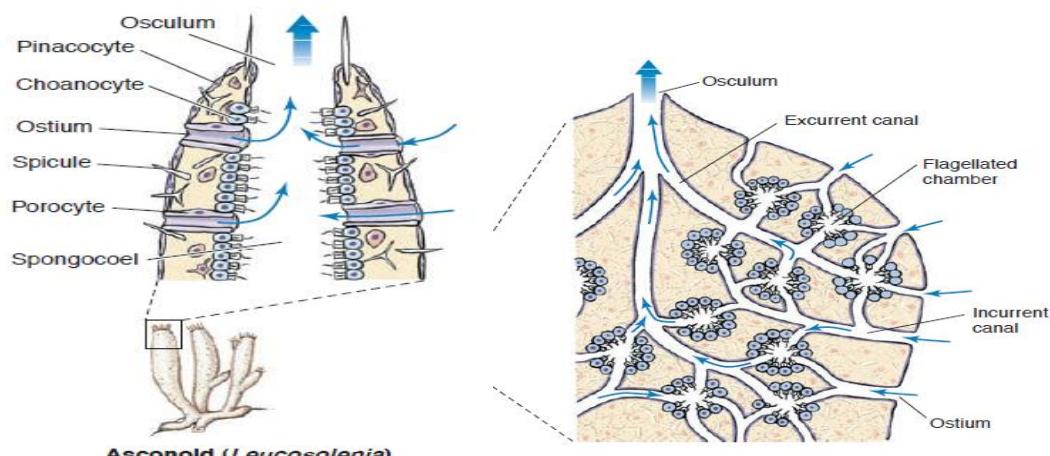

بنابراین؛ سازگاری هایی در جهت مبادله مواد بین یاخته ها و محیط بیرون ایجاد شده است، تا بتوانند نیازهای غذایی و دفع مواد زائد را برطرف نمایند.

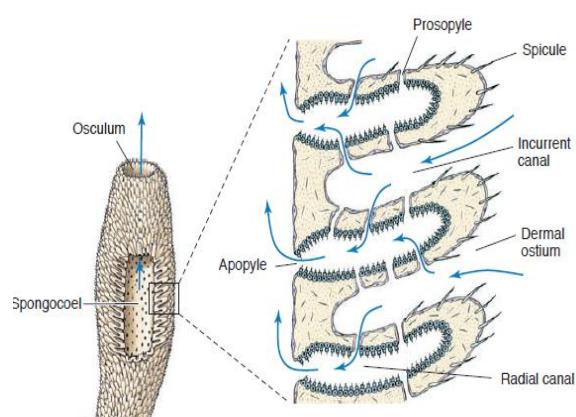

نکته: سلول های یقه دار، در جذب مواد غذایی نیز نقش دارند.

انواع اسفنج ها:

بعضی اسفنج ها دارای یک حفره و بعضی تعدادی حفره دارند.

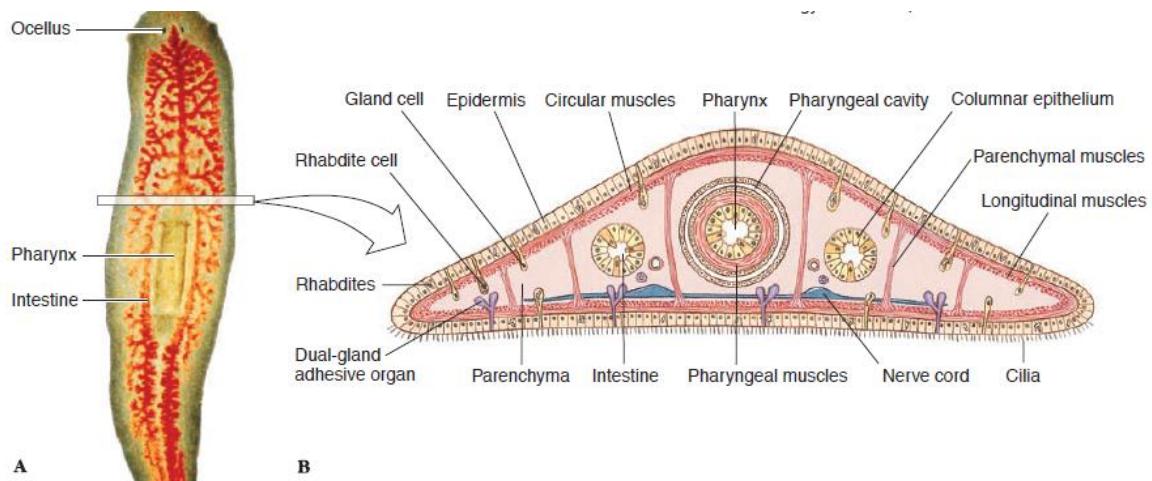

۱- هیدر: دارای کیسه بدون انشعاب

۲- عروس دریایی: دارای کیسه گوارشی با انشعابات متعدد جهت گردش آب در حفره و بازوها

۳- پلاناریا: انشعابات کیسه گوارشی به تمام نواحی بدن نفوذ کرده است.

نکته: در این جانوران حرکات بدن به جا به جایی مواد کمک می کند.

نکته: کرم های پهن فاقد حفره عمومی یا سلوم هستند.

نکته: بعضی جانوران سلوم کاذب دارند.

نکته: اکثر جانوران دارای سلوم هستند.

- ۱- در بیشتر جانوران مانند کرم های لوله ای دیده می شود.
- ۲- در فاصله بین بخش خارجی لوله گوارش و دیواره داخلی بدن وجود دارد.
- ۳- از مایعی پر می شود که در کرم های لوله ای به انتقال مواد کمک می کند.

سلوم یا حفره عمومی

- ۱- در بی مهرگانی نظیر بندپایان و بیشتر نرم تنان دیده می شود
- ۲- در آن مایعی به نام همولنف، نقش خون، لنف و مایع بین سلولی را برعهده دارد.
- ۳- فاقد مویرگ هستند.
- ۴- همولنف از قلب و رگ ها خارج شده و در تماس مستقیم با یاخته ها قرار می گیرد.

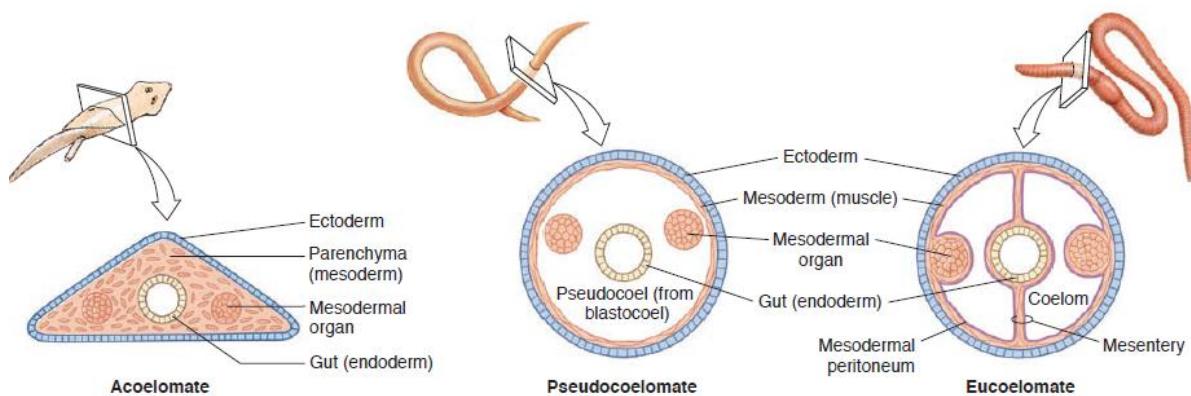
دستگاه گردش

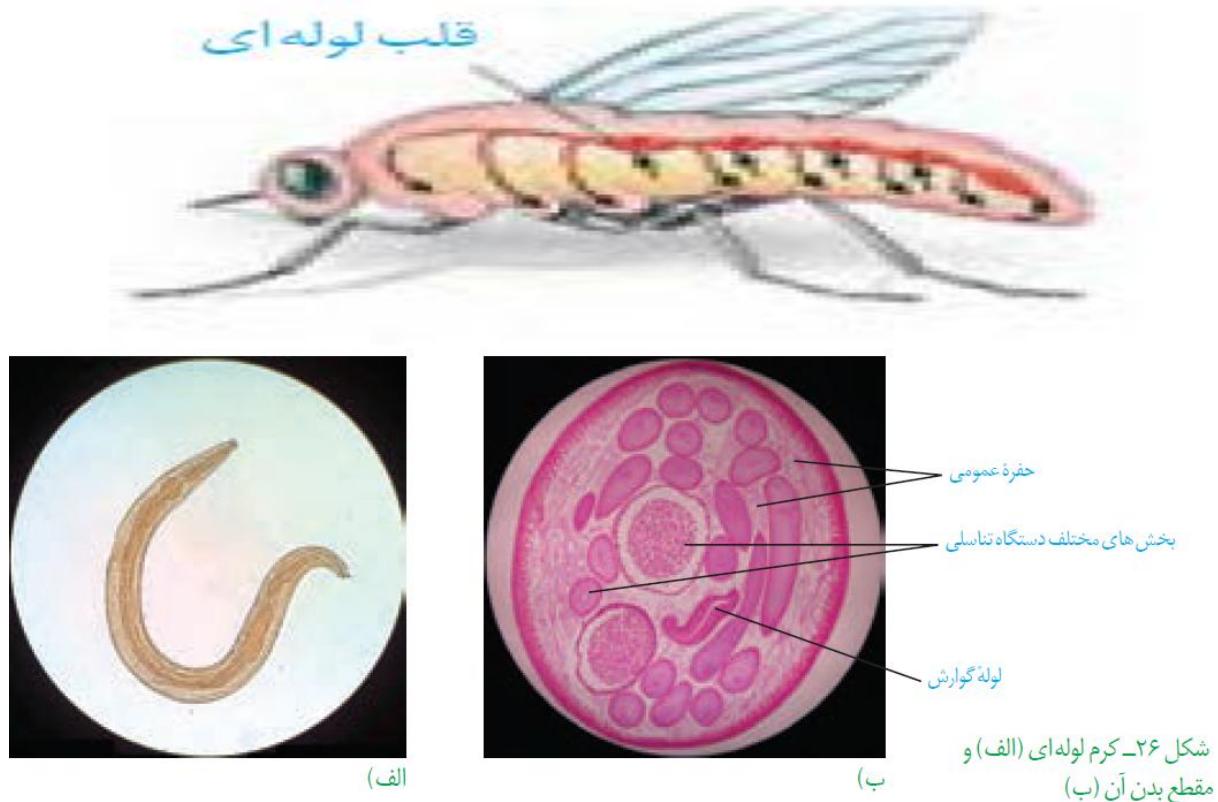
خون باز

- ۱- قلب لوله ای دارند.
- ۲- قلب لوله ای دارای تعدادی منافذ دریچه دار است که هنگام انتقباض قلب بسته اند.
- ۳- همولنف از طریق رگ ها وارد سینوس یا حفره هایی می شوند.

گردش خون

حشرات

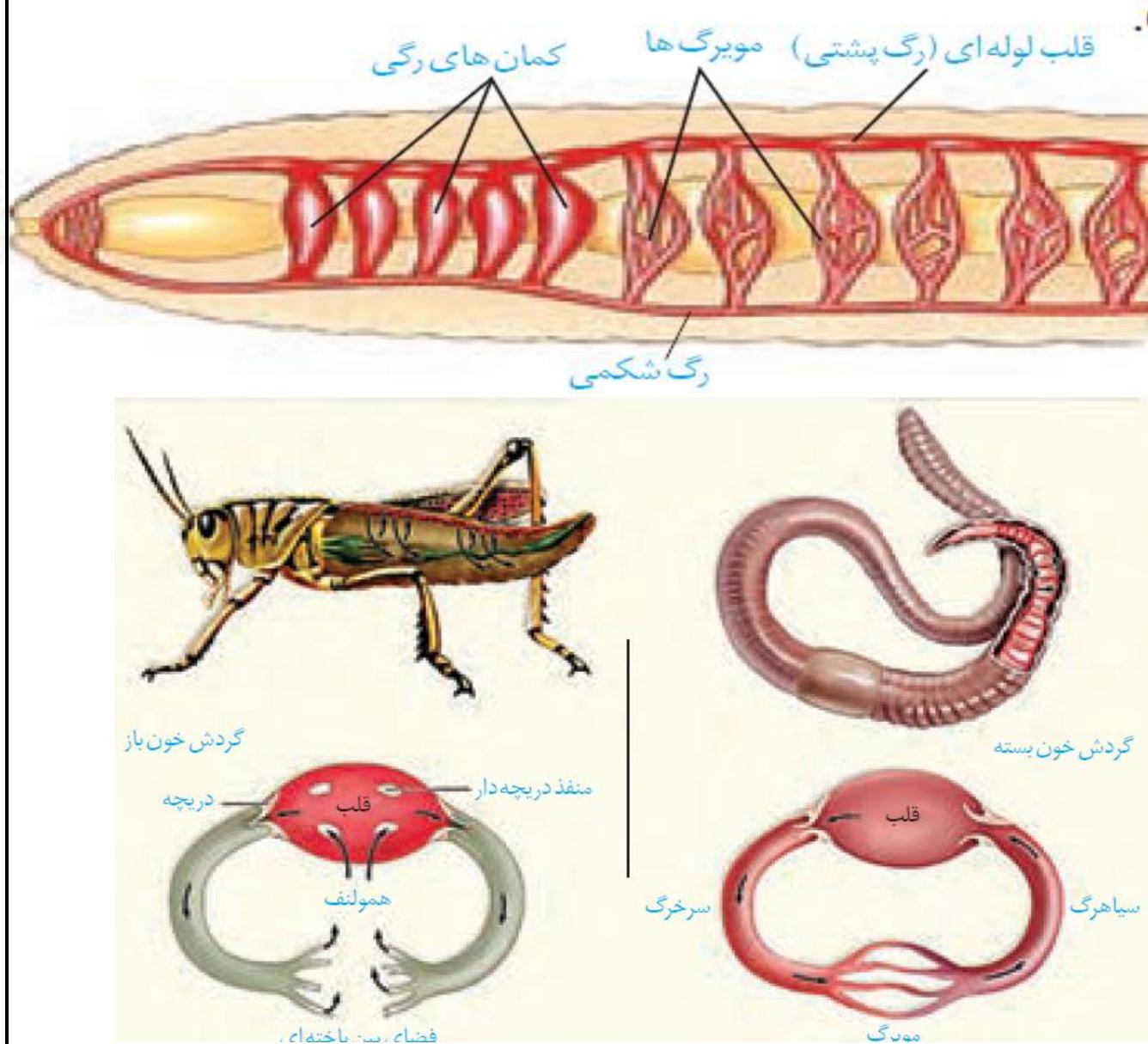
- ۱- ساده: در بی مهرگانی مانند **کرم خاکی** و در **ماهی ها** و **نوزادان** دوزیستان.
- ۲- مضاعف
- ۳- کامل: پرندگان و پستانداران
- ۴- ناقص: دوزیستان و خزندگان
- گردش خون بسته**

نکته: در گردش خون بسته و ساده، خون در گردش **کامل یک بار از قلب** عبور می‌کند.

- ۱- شبکه مویرگی **کامل** وجود دارد.
- ۲- رگ پشتی به عنوان **قلب اصلی** عمل می‌کند.
- ۳- در جلوی بدن پنج جفت **کمان رگی** به صورت **قلب کمکی** عمل می‌کنند.
- ۴- رگ پشتی خون را به **سمت سر و رگ شکمی** خون را به قسمت عقب بدن می‌برد
- گردش خون**
- کرم خاکی**

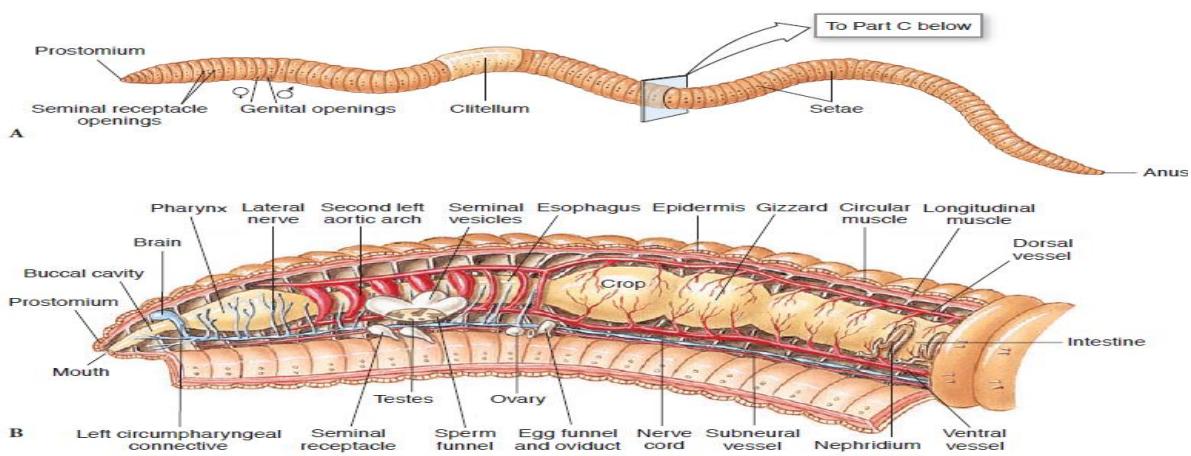
سیدستار باویر - گروه زیست شناسی خوزستان

نکته: بین رگ پشتی و شکمی در همه قسمت های بدن، شبکه مویرگی وجود دارد.

مقایسه گردش خون باز و پسته

سیدستار باویر- گروه زیست شناسی خوزستان

۱- قلب دوحفره‌ای شامل یک دهلیز و یک بطن با خون تیره

۲- آئورت شکمی با خون تیره و سرخرگ پشتی با خون روشن

۳- دوشکه مویرگی آبیشی و عمومی

۴- قبل از دهلیز سینوس سیاه‌رگی و بعد از بطن پیاز آئورتی دارد

۱- ساختار

گردش خون ماهی

۱- خون تیره توسط سیاه‌رگ شکمی وارد قلب می‌شود

۲- سرخرگ پشتی خون را به تمام نقاط بدن می‌برد

۳- سیاه‌رگ شکمی خون اندام‌های بدن را به قلب می‌آورد.

شکل ۳۰- گردش خون ماهی - خون تمام بدن از طریق سیاه‌رگ شکمی وارد دهلیز و سپس به بطن وارد می‌شود. انقباض بطن، خون را از طریق سرخرگ شکمی به آبیشش‌ها می‌فرستد. پس از تبادل گازهای تنفسی، خون از طریق سرخرگ پشتی به تمام بدن و پس از تبادل مویرگی با یاخته‌های بدن وارد سیاه‌رگ شکمی می‌شود و به قلب بر می‌گردد. قبل از دهلیز، سینوس سیاه‌رگی و بعد از بطن، مخروط سرخرگی قرار دارد.

